

Verslag project HA!Man

Van dinsdag 17 april tot zaterdag 21 april 2012 te Alken

Deelnemende scholen:

't Schommelbootje

De Basis

GVB Terkoest

't Laantje

Wonderwijs

Sint-Joris

Kinderkoren:

- Terkooster Kinderkoor

- Dolce Canto

1/ Inleiding

2/ Workshops tijdens het project HA!Man

3/ Afsluitingsconcerten

4/ Evaluatie van het project

5/ Bijlage:

- Foto's,
- It's up to us – tekst
- Verslagen van de voorbereidende vergaderingen

Georganiseerd door:

Riet Berden

Slavica Milovanovic

Christel Motmans

1/ Inleiding

Francois Le Roux (alias HA!Man) is een begenadigd musicus uit Zuid-Afrika. Na zijn conservatorium opleiding als cellist en pianist is hij zijn eigen weg gegaan. Als rondtrekkend muzikant laat hij er geen twijfel over bestaan dat elke vezel van zijn lichaam en ziel muziek is. Emotie is zijn grote drijfveer. Zijn muziek inspireert velen over de hele wereld.

Al verschillende jaren heeft Francois le Roux, alias Halman, een van Zuid-Afrika's grote muzikale talenten, in Alken een mooie performance gegeven. Zijn muziek weerspiegelt zijn Afrikaanse roots. Hij verlegt de muzikale grenzen en op een betoverende manier combineert hij zijn klassieke achtergrond met de wereldmuziek. Hij treedt overal in de wereld op met cello, keyboard, zang en dans. Hij heeft gewerkt aan verschillende soundtracks voor film en toneel en heeft ook een optreden verzorgd voor evenementen zoals het 'South African National Woman of the Year Gala 2001' en in 2004 op het 'Ukkassie Festival's Royal Albert Hall event' in Londen.

In het voorjaar 2011 hebben een twintigtal kinderen uit Alken een workshop, door hem verzorgd, mogen meemaken. Dit was voor hen een onvergetelijke ervaring. Er ontstond het idee om aan meer kinderen de kans te bieden om een dergelijke workshop mee te maken.

De initiatiefnemers hebben een project rond HA!Man ingediend in oktober 2011 bij de gemeente Alken. Het project werd in januari door het Schepencollege goedgekeurd. De praktische afspraken werden gemaakt ivm de organisatie en de financiering van het project. Er werd afgesproken dat tijdens de week van **16 april - 21 april 2012** HA!Man langs alle scholen komt om samen met de kinderen muziek te maken op een interactieve manier.

Dit in de vorm van een workshop die we konden aanbieden dankzij de financiële steun van het gemeentebestuur van Alken. Dit kadert in een pedagogisch project en bevordert de samenwerking tussen de verschillende scholen vermits er een slotconcert georganiseerd wordt. Tevens werden de verschillende koren en de harmonie van Alken gevraagd of zij betrokken partij wilden of konden zijn.

Als afsluiting van deze week heeft HA!Man een concert geven op vrijdag 20 april en zaterdag 21 april, waarbij de kinderen werden uitgenodigd op het podium. Ook de ouders en grootouders konden komen genieten van deze uitzonderlijke muzikant.

Meer info op de website: <<http://www.hamanworld.com/>>

2/Workshops tijdens het project HA!Man

- Inhoud van de workshops 'HA!Man'

De muziek stond centraal in de workshop. Ook beweging, zang, dans, woord, acteren, schrijven en tekenen werden in verbinding gebracht, afhankelijk van het moment. De workshop varieerde tussen individuele uitdagingen tot groepsdynamiek. De HA!Man workshop liet veel initiatief over voor de kinderen om de elementen van de workshop in zich te laten openbloeien. Er werd een balans gezocht tussen actie en stilte. Je kan het best omschrijven als het in elkaar vloeien van emoties, kleuren en eerlijke expressie, daar wordt spontaniteit geboren en de creativiteit van de kinderen zal zich ontplooiën.

Met de scholen werd afgesproken dat de kinderen een klein instrument knutselden, zodat ieder kind de mogelijkheid had om zich muzikaal te uiten. Voorbeelden van zelf gemaakte instrumenten werden aan de scholen opgestuurd. De scholen waren vrij om te kiezen welk(e) instrument(en) ze knutselden met de kinderen.

- Verdeling van de workshops

Dinsdag 17 april 2012

Voormiddag: Sint Joris

Deelnemers: 2 groepen van ongeveer 105 kinderen

Plaats: in de school zelf

Namiddag: Wonderwijs

Deelnemers: 2 groepen van ongeveer 50 kinderen

Plaats: in de school zelf

Woensdag 18 april 2012

Voormiddag: 't Laantje

Deelnemers: 130 leerlingen verdeeld in 2 groepen

Plaats: GC Taeymans

Namiddag: Korensessie

Deelnemers: 20 tal kinderen

Plaats: GC Taeymans

Donderdag 19 april 2012

Voormiddag: _____ De Basis

Deelnemers: alle leerlingen van de school

Plaats: GC Taeymans

Namiddag: _____ 't Schommelbootje

Deelnemers: 60 leerlingen verdeeld in 2 groepen

Plaats: GC Taeymans

Vrijdag 20 april 2012

Deelnemers: alle leerlingen van de school

Plaats: GC d'Erckenteel

3/Afsluitingsconcerten

Als afsluiting van de interactieve week met de HA!Man werden er twee concerten georganiseerd. De afsluitingsconcerten werden bijgewoond door 140-tal aanwezigen, waarvan 60-tal kinderen.

Concertverdeling:

Vrijdag 20 april 2012 van 19u-21u

Deelnemers: *   Sint Joris

                          *   De Basis

                          *   Terkoest

Zaterdag 21 april 2012 van 19u-21u

Deelnemers: *   't Laantje

                          *   Wonderwijs

                          *   Schommelbootje

4/ Evaluatie van het project HA!MAN

- Basisschool Sint Joris :

“De leerkrachten vonden het optreden gewoon goed maar niet dat ze het megasuper vonden. Maar dat hoeft ook niet. Het belangrijkste is dat de leerlingen enthousiast waren. Het optreden van vrijdagavond bracht niet zo veel publiek met zich mee. Het feit dat er zoveel andere dingen zijn, hobby's, activiteiten, weekend scouts en gidsen ... dat speelt natuurlijk allemaal een rol. Over het algemeen mogen we toch stellen dat het een geslaagd project was.”

- Basisschool 't Laantje :

Vorbereiding:

De opdrachten, die worden gevraagd aan de leerkrachten/ leerlingen zijn duidelijk uitgelegd in een brief met voorbeelden. Ieder kind wordt gevraagd om een instrument zelf te knutselen of mee te brengen. Sommige kinderen zijn hierin zéér creatief en maken alsnog een leuk percussie -instrument van waardeloos materiaal. Leerkrachten vertellen in de klas wie HA!Man is en waar hij voor staat (cfr website).

Workshops:

Interactiviteit met kinderen is zeer leuk. Aangezien onze eerste sessie al om 09u15 plaatsvond (Taeymans) was het voor sommige kinderen even wennen en het duurde even voor HA !Man de nodige medewerking kreeg van onze leerlingen. Het vroege uur en de leeftijd (1ste, 2de, 3de leerjaar) speelden hier een belangrijke rol. Misschien is het in de toekomst beter om de groepen nog wat kleiner te maken. Bv. Per graad werken in plaats van 3 leerjaren samen te zetten. Dit moet natuurlijk praktisch mogelijk zijn!

Waar eerst de vrees bestond dat de kinderen van de eerste graad te jong zouden zijn om van de workshop te kunnen genieten was dit zeker niet het geval. Zij genoten evenzeer van de workshop. Vijftig minuten is evenwel voldoende. Langer mag de workshop niet duren.

De workshop was leuk en bracht voor sommige kinderen een nieuwe wereld die met plezier werd ontdekt. Opvallend hoe sommige kinderen zich laten meeslepen door de muziek, het ritme en zo zichzelf lieten meegaan in de wondere wereld van muziek.

Positief was ook dat kinderen bepaalde instrumenten (bv. cello) leerden kennen en er veel interesse voor hadden. HA!Man speelde hier gretig op in en liet een leerling (die cello studeert) even musiceren op de cello.

Het was leuk om te zien dat kinderen acht eraf (op de speelplaats) nog muzikaal bezig waren en enkele opdrachten over deden voor elkaar.

Avondvoorstelling:

Leuke voorstelling waar niet veel volk kwam opdagen. Jammer. Misschien was het beter om slechts één voorstelling te organiseren voor alle Alk ense scholen samen. Waarschijnlijk zou er dan nóg meer sfeer zijn dan nu al het geval was.

De meeste kinderen vonden de workshop zeer leuk en vandaar dat ze niet opnieuw deelnamen aan de avondvoorstelling. Ze hadden het allemaal al beleefd en dan is het moeilijk om hen, samen met de ouders, nogmaals te verwachten op een avondactiviteit (in het weekend).

De kinderen hebben hun beste beentje voorgezet tijdens de voorstelling en het was dan ook duidelijk (op het podium) dat de deelnemende kinderen helemaal weg waren van Ha!Man.

Soms was het wel rumoerig en moeilijk om de kinderen, na een uitbundig samenspel, rustig te krijgen. Bijvoorbeeld bij de mooie, ingetogen en emotionele compositie voor piano en cello opgedragen aan een overleden kind.

Al bij al dus een leuke activiteit die bij vele kinderen en leerkrachten nog een tijdje nazindert...

- **Indrukken van de leerlingen van ‘tSchommelbootje’ :**

“Op donderdag 19 april zijn we naar Ha!man geweest .

Het was daar leuk.

Ha!man was grappig.

Ha!man sprak een andere taal.

Hij is een muzikant. Hij speelde op een keyboard, een cello, ... Hij had heel veel instrumenten bij.

Op het einde mochten we muziek maken.

Op zaterdag was er een show. De opbrengst ging naar kinderen in Zuid-Afrika”.

Lars en Lowie (kinderen uit de tweede graad)

“Het was een hele , leuke , warme ervaring voor de kinderen. Het lied over Zuid -Afrika dat de kinderen moesten meezingen , was te moeilijk en ze begrepen het Engels niet. Misschien was een lied van Myriam Makeba ook wel leuk geweest.”

Chris voor de 2e graad

“Wij vonden het zeker de moeite waard. Voor onze klas was het een heel leuke ervaring, omdat we met onze klas alleen waren met Ha -man was er veel rust en vertrouwen om echt tot contact te komen. De kinderen gingen op een gegeven moment echt uit de bol. Ha -man had ze door zijn bewegingen, muziek, geluiden helemaal mee en kon ze van rust naar extase brengen.

De voorstelling op zaterdag was ook leuk, maar voor jonge kinderen wat te laat.

De sfeer was er helemaal anders maar ook fijn om mee te maken.

In de klassessie was er veel meer interactie en ruimte voor improvisatie !

Het was een zeer fijne ervaring met muziek en wanneer we opnieuw dit aanbod zouden krijgen: willen we graag opnieuw deelnemen met onze klas!”

Ilse, eerste grad

- Indrukken van de leerlingen van de Basisschool Terkoest:

“HA!MAN WAS EEN ZUID- AFRIKAANSE MAN DIE DE KINDEREN VAN BASISCHOOl TERKOEST LEERDE MUZIEK MAKEN. HET WAS VRIJ LEERRIJK VOOR DE KINDEREN. DE KINDEREN MOCHTEN OOK MUZIEK MAKEN. HA!MAN KON VERSCHILLENDE TALEN, AFRIKAANS,FRANS, ENGELS EN NEDERLANDS. HIJ MAAKTE DE KINDEREN ENTHOUST MET ZIJN MUZIEK. HIJ MAAKTE VERSCHILLENDE GELUIDEN. DE KINDEREN HEBBEN VEEL GELACHEN EN OOK SAMEN GEZONGEN. HET WAS EEN VRIJ LEUKE NAMIDAG. OP HET EINDE MOCHTEN DE KINDEREN DIE EEN INSTRUMENT BIJHADDEN, OP HET PODIUM KOMEN EN HUN INSTRUMENT BESPELEN. HA!MAN KON HEEL VEEL INSTRUMENTEN TEGELIJK BESPELEN, BV KEYBOARD BLOKFLUIT..... HIJ MAAKTE RARE EN GRAPIGE BEWEGINGEN. HET WAS EEN ONVERGETELIJK DAG SAMEN MET HA!MAN. “ 6 DE LEERJAAR

- Riet Berden, pianiste en dirigente T erkooster Kinderkoor :

“Spontaniteit is het hoofdingrediënt om een workshop met HA!Man te laten stromen. Van daaruit ontstaat het creatieve aspect. Als kinderen zelf iets doen, staan alle wegen open. Kinderen met moeilijkheden of speciaal begaafde kinderen beleefden momenten waarbij ze zich één konden voelen met de groep. Al spelenderwijs bezig zijn schept levenslust, en deze levenslust is zo essentieel voor het leren.

Iedere dag en iedere klasgroep had zijn eigen karakter. De kinderen uit de lagere klassen (leeftijd 6-9 jaar) keken verwachtingsvol. Ze kwamen tot bloei door nabootsing. Wanneer Francois hen de leiding gaf, vergaten sommige kinderen om verder te doen. Eenmaal ze het gevoel hadden "ik kan dit alleen" of "dit kunnen we met elkaar" waren alle grenzen weg. Dit is een bijzonder waardevol moment. Het is de eerste stap naar zelfstandigheid.

Ook de hogere klassen (leeftijd 9-12 jaar) vonden plezier tijdens de workshops. Ze konden zichzelf uiten in beweging, zang, actie en reactie,... Deze jonge mensen hebben idealen nodig in hun levensfase. De workshops bezaten een soort van idealisme. Door muziek en gevoel als taal te gebruiken worden de krachten en bekwaamheden gewekt in ieder van ons. Deze kracht heeft een steeds vernieuwend effect.

Het is zo belangrijk dat we een vuur kunnen aansteken bij de kinderen.

Dit aanbod was in mijn ogen een waardevolle aanvulling op hun opvoeding. ”

- Francois le Roux :

“It has been a privilege to have access to six different schools last week, presenting my "Workshop in Spontaneous Creativity" to various groups of children.

During the past decade I have conducted hundreds of workshops to school children in various parts of the world. The response to spontaneous expression is universally met with a natural sort of excitement as being spontaneous is such a basic and necessary aspect of being alive.

The reality of our world is that pressures from all quarters are squeezing out spontaneity from a young age as children are prepared with means of survival that are often largely based on living according to external directives. In this

context the question may well be asked why introducing spontaneity in the context of artistic expression at all? What use would it have eventually?

My experience with the school children from Alken poses this question in particular. I found the children in general exceptionally well disciplined to respond to rational directives. Each workshop was opened by Riet Berden with a little rhythmic game, ending in a loud shout of “HA!” as a way of welcoming me. As Riet explained every part of the game with words and made it very clear what should be done, the children responded with enthusiasm and as a whole group.

When I enter, however, I do not make use of words for most of the duration of the workshop. Initially, this leaves some children wondering what is going on. Some groups were extremely shy in responding to my animal-like introductions of rhythm, of feeling and mime-based invitations to come to the stage and participate. This is very different from what generally happens in schools in South Africa, for instance. There the response to rational directives are often reluctant, whereas any opening to participate spontaneously is often grabbed with a surge of energy.

The difference is not absolute and at least with one Alken group the response was of an overflowing nature from the first moment. Overall the groups eventually did get a feel of what it was all about and participation was never lacking completely. There was an overall feeling of much joy, intrigue and being moved by the experiences.

But this is where my reporting needs to end, as what exactly went on in the hearts and minds of the children can never be gauged completely. This is also where the question of the “use” of spontaneity finds its limits. Spontaneous expression and creativity itself find their roots in the subconscious realms of being human and this is at once why they are easily neglected and why they are so basic and important to any well-balanced education. For some a workshop like this can simply come and go, and from there there is a whole range of effects up to children whose entire lives are changed by it.

Children in highly developed societies like Belgium are often at a disadvantage when it comes to retaining the spark of authenticity within themselves as so much is already laid out before them. My experience in Alken confirmed to me that the need for such stimulation remains high. ”

Reporter: HAMan (Francois le Roux)

www.hamanworld.com

IT'S UP TO US

FRANCOIS LE ROUX (HA!MAN)

Have you noticed in all these recent decades
have you noticed it all in people's faces
that something has truly become dominant
that something is eating at our souls!

You may ask why we've become so greedy
why allow it to turn us into slaves
why this thing that can not fill our stomachs
leaves most of humanity depraved, depraved, depraved?

It's up to us
to realize our worth
to occupy our hearts
it is right here where it starts
It's up to us
to sanctify the earth
to bring to light our gifts
so a new world has a chance
so a new world has a chance
a new world has a chance

Have you noticed a world of propaganda
for us to buy, consume consume consume
have you noticed this world of competition
where only few can ever ever win?

Do you feel the growing piles of debt
how we sell our souls just to get set
do you pray to the god of endless growth
there's no saviour to raise this sinking boat, sinking boat, sinking boat

It's up to us
to realize our worth
to occupy our hearts
it is right here where it starts
It's up to us
to sanctify the earth
to bring to light our gifts
so a new world has a chance
so a new world has a chance
a new world has a chance
No one should profit from the air we breathe
god's earth is no one's private property

The larger should never take control
control of what the smaller,
of what the smaller can pray
well do it by them selves!

It's up to us
to realize our worth
to occupy our hearts
it is right here where it starts
It's up to us
to sanctify the earth
to bring to light our gifts
so a new world has a chance
so a new world has a chance
a new world has a chance
a new world has a chance
a new world has a chance
a new world has a chance
a new world has a chance
a new world has a chance
